

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas NO: 1980/135

Karar NO: 1980/180

ÖZET : Politik ve ideolojik saikle işle-
nen, sıkıyönetim ilânına neden olan ve bu
tür suçlarla genel ve ortak amaç içerisire
de bağlantılı bulunan suçlara ait davaların
Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği
Hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Hikmet Özen

O L A Y : 21.8.1978 günü, Sivas Eğitim Enstitüsü öğrencilerinden sol görüşlü 300-400 kişilik bir grup, toplu olarak okuldan evlerine gittikleri sırada, sağ görüşlü tanınan aynı okul öğrencisi sanık hikmet Özen ve arkadaşları, grubun önüne geçerek tabanca ile ateş etmişler ve bunun sonucu Bayram Köseadağ, Veli Güner, Bekir Erdoğan isimli şahıslar yakalanmıştır. Sivas C. Savcılığı'na talepname ile Sorgu Hâkimliği'ne açılan kamu davası üzerine, Sorgu Hâkimliği 11.3.1980 gününde, yakalanamayan gıyabi tutuklu sanıklar Mehmet Göktürk ve İbrahim Erinmez haklarındaki soruşturmanın ayrılmasını Sanık Hikmet Özen'in Türk Ceza Yasası'nın 450/4., 62. maddelerinin (üç defa) ve 6136 Sayılı Yasa'nın 13. maddelerinin uygulanmasına ve son soruşturmanın Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'ne açılıp yapılmasına karar vermiş ve kararnameyle olay, " Sanıklar İbrahim Erinmez, Ahmet Göktürk ve Hikmet Özen siyasi görüş ayrılığı nedeniyle mağdurları öldürmek kastıyla plan yapıp olay yerinde pusu kurdukları, olay yerinde gelmekte olan mağdurları daha önceki planlarına uygun olarak öldürmek kastıyla silâhlarını ateşliyerek doktor raporunda bahsedildiği gibi her üç mağduru öldürmek kastıyla hayati tehlike tevlit edecek şekilde silâhla yaraladıkları " biçiminde anlatılmıştır.

Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesi, 17.3.1980 gününde, 1980/42-33 sayı ile : Suçun, politik ve ideolojik saikle işlendiğini belirterek Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün 12.11.1979 günlü, 1979/46 Esas, 1979/33 sayılı kararlarını örnek göstererek görevsizlik kararı vermiştir.

Erzurum-kars-Ağrı İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi, 30.4.1980 gününde, 1980/143 Esas sayı ile : Sanığa yüklenen suçların, 21.8.1978 tarihinde Sivas İli'nde işlendiği, sıkıyönetim ilânına neden olan suçlardan olmakla birlikte 26.2.1980 tarihinde Sivas İli'nde Sıkıyönetim'in kaldırıldığı, 1402 sayılı

Esas NO: 1980/135

Yasa'nın 13. maddesinde belirtilen genel ve ortak amaç içerisinde bağlantısının olmadığı bu nedenle Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin davada görevli olduğu kanısına vararak, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına, duruşmanın ertelenmesine, karar vermiş ve belge örneklerini göndererek başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇİ : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Başkan Almet H. Boyacıoğlu, Üye Fethi Özdemir, İsmail Oğuz, Hakkı Müderrisoğlu, Şeref Tokungüç, Servet Tüzün ve İsmet Onur'un katıldığı 9.6.1980 günlü oturumda, geçici raportör Hüseyin Çakıroğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın davada Adli Yargı'nın, Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Askeri Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; Oturuma, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Sanioğlu'nun Yazılı düşünce doğrultusundaki, Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Yavuz Ögüt'ün ise Adli Yargı'nın görevli olduğu biçimindeki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

Suç, 21.8.1978 günü Sivas İli'nde işlenmiştir. Bu ilde sıkıyönetim uygulanmasına 26.12.1978 günü başlanmış ve 20.2.1980 gününde kaldırılmıştır.

Bu duruma göre, suçun sıkıyönetim ilân edilen yerler dışında işlendiğini kabul etmek ve 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesi göz önüne alınarak görev sorununun belirlemek gerekmektedir.

Sol görüşü benimseyen ve toplu olarak giden bir öğrenci gurubuna karşı, sağ görüşü benimseyen ve öğrenci olan sanık ile arkadaşlarının, soğuk kanlılıkla düşünüp, kararlaştırarak işledikleri ileri sürülen ve olay kısmında oluş biçimi açıklanan suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı bulunduğunu kabulde zorunluluk vardır. Nitekim, Erzurum-Kars-Ağrı İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi de, 30.4.1980 günlü başvuru kararında suçun " Her ne kadar sıkıyönetim ilânına neden olan suçlardan ise de..." demek suretiyle sıkıyönetim ilânına neden olan suçlardan olduğunu kabul etmiş bulunmaktadır.

Bu durumda Anayasa'nın 124. ve Sıkıyönetim Mahkemelerinin görevlerini belirleyen 1492 sayılı Yasa'nın 13. ve 15. maddeleri hükmüne göre, davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Esas NO: 1980/135

Bu nedenle, Erzurum-Kars-Ağrı İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi'nce yapılan başvurunun reddine karar verilmelidir.

Bu görüşü İsmail Oğuz ve Servet Tüzün katılmamışlardır.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre Askerî Yargı yurinde çözümlenmesi gerektiğine, bu nedenle, Erzurum-kars-ağrı İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi'nce yapılan başvurunun reddine, İsmail Oğuz ve Servet Tüzün'ün karşı oylarıyla ve oyçokluğuyla 9.6.1980 gününde kesin olarak karar verildi.

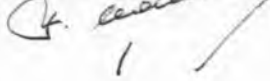
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Üzdural

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Hakkı Müderrisoğlu

Üye

Şeref Tolungüç

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

Üye

Servet Tüzün

Üye

İsmet Onur

S/K

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 135

KARSI OY YAZISI

Sanıklara isnat olunan eylemlerinden dolayı yargılanmaları gereken görevli ve yetkili mahkemenin tayin ve tesbit edilebilmesi için evveleminde sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görev ve yetkilerini gösteren 1402 sayılı sıkıyönetim kanunun ilgili maddelerinin değerlendirilmesi gerekir.

Sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görev ve yetkileri 1402 sayılı sıkıyönetim kanununun 13.,13.,15 ve 23. maddeleri ile tedvin edilmiştir.Suçun ika edildiği yer olan Sivas ilinde 26.2.1980 tarihinden itibaren sıkıyönetim kaldırılıp,diğer illerde sıkıyönetim kaldırılmadığına göre, sıkıyönetim kanununun 23 ve 13. maddeleri birlikte değerlendirilerek dava konusu eylemin sıkıyönetim bölgesi dışında işlenmiş olduğunun kabulü ile olumsuz görev uyumsuzluğu aynı kanununun 13. maddesi 2. cümlesi uyarınca çözümlenecektir.Sıkıyönetim bölgesi dışında işlenen suçlara,Sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılması esas ve usulü sözü edilen kanunun 13. maddesi 2. cümlesinde belirtildiğine ve cümlede aynen "...sıkıyönetim askeri mahkemelerinin elkoyduğu herhangi bir suçla umumi ve müşterek gay içerisinde irtibatlı bulunan suçları işleyenlerin davalarına,suç sıkıyönetim bölgesi dışında işlenmiş olsa dahi sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılır" denildiğine nazaran, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin sıkıyönetim bölgesi dışında işlenen suçlara bakabilmesi için dava konusu eylemin,"sıkıyönetim askeri mahkemelerinin elkoyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olarak işlenmiş olması gerekir.

Sivas ilinde sıkıyönetim kaldırıldığı cihetle,yukarıda açıklandığı veçhile "irtibatlı olma"koşulunun tesbit edilebilmesi halinde dava dosyasının sıkıyönetim kanununun 23. maddesi gereğince genel yargı mercilerine gönderilmesi gerektiği ve tetkik konusu fiillerin sıkıyönetim askeri mahkemelerinin elkoyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak amaç içerisinde irtibatlı olarak işlenmiş olduğunu zahire çıkaran dava dosyasında b delil bulunmadığına ve bu durum muvacehesinde de mezkür maddede yer alan sıkıyönetim askeri mahkemelerince elkonulmuş bir suçla "genel ve ortak amaç içerisinde irtibatlı olması" koşulu gerçekleşmediği cihetle,dava konusu fiillere sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılamıyacağı görüşünde olduğundan,Uyumsuzluk konusu dava dosyasındaki fiilleri işledikleri iddia olunan sanıkların yargılanmalarının askeri yargı yerinde görülmesine ilişkin çoğunluk kararına bu gerekçe ile katılmıyoruz.

Üye

İsmail ÖZTÜZ

Üye

SERVET TÜZÜN